

11.8.2024 12. helluntain jälkeinen sunnuntai

Päivän epistola

”Veljet, minä palautan mieleenne sen evankeliumin, jonka olen julistanut teille. Te olette ottaneet sen vastaan ja pidätte siitä kiinni, ja sen avulla te myös pelastutte, jos säilytätte sen sellaisena kuin minä sen julistin: muuten olette turhaan tulleet uskoviksi. Ennen muuta annoin teille tiedoksi tämän, minkä itse olin saanut vastaanottaa: - Kristus kuoli meidän syntiemme vuoksi, niin kuin oli kirjoitettu, hänet haudattiin, hänet herätettiin kuolleista kolmantena päivänä, niin kuin oli kirjoitettu, ja hän ilmestyi Keefakselle ja sitten niille kahdelletoista. Sen jälkeen hän ilmestyi samalla kertaa yli viidellesadalle veljelle, joista useimmat ovat yhä elossa vaikka jotkut ovatkin jo nukkuneet pois. Tämän jälkeen hän ilmestyi Jaakobille ja sitten kaikille apostoleille. Viimeiseksi kaikista hän ilmestyi minullekin, joka olen kuin keskosenä syntynyt. Olenhan apostoleista vähäisin enkä edes ansaitse apostolin nimeä, koska olen vainonnut Jumalan seurakuntaa. Mutta Jumalan armosta minä olen se mikä olen, eikä hänen armonsakaan minua kohtaan ole mennyt hukkaan. Olen tehnyt enemmän työtä kuin kukaan heistä, en tosin minä itse, vaan Jumalan armo, joka on ollut voimani. Näin me siis julistamme, minä niin kuin hekin, ja näin te myös olette uskoneet.” (1. Kor. 15: 1 – 11)

Tekstimme käsittelee Kristuksen ylösnousemista. Korintin seurakunnassa tämä kysymys askarrutti seurakuntalaisia. Mietittiin myös miten ylösnousemus on mahdollista ja missä muodossa se tapahtui. Paavalin vastausta voi pitää varhaisen kirkon uskontunnustuksena.

Paavali oli julistanut evankeliumin (ilosanoman) korinttilaisille. Tämä evankeliumi sisältää kirkon uskon Jeesuksen ylösnousemukseen. Koska Jeesus todella nousi kuolleista, ylösnousemus ei ole mahdollinen teoria, joka koskisi eloonjäämisen muotoa kuoleman jälkeen.

Paavali korostaa, että evankeliumi on vastaanotettava ja ymmärrettävä siinä muodossa kuin hän sen julisti. Nähtävästi väärää opetusta oli jo tuolloin liikkeellä. Paavalin tärkein kohta opetuksessa on sellainen, jonka hän itse on vastaanottanut: ”Kristus kuoli meidän syntiemme vuoksi, niin kuin oli kirjoitettu, hänet haudattiin, hänet herätettiin kuolleista kolmantena päivänä, niin kuin oli kirjoitettu, ja hän ilmestyi Keefakselle ja sitten niille kahdelletoista.” Tässä on varhaisen kirkon uskontunnustus. Meillä ei ole todisteita, että se olisi käänös seemiläisestä kielestä. Mutta suurella todennäköisyydellä sen alkuperä on Palestiinan uskonnollisissa yhteisöissä.

”Kristus kuoli meidän syntiemme vuoksi, niin kuin oli kirjoitettu” tulkitsee profeetta Jesajan

ennustusta (Jes. 53: 5) ja voi tulla Jeesukselta. ”Hänet haudattiin” todistaa todellisen kuoleman. ”Herätettiin kuolleista kolmantena päivänä, niin kuin oli kirjoitettu” löytyy profeetta Hoosealta (Hoos. 6: 2). Juutalainen traditio piti kolmatta päivää pelastuksen päivänä. ”Hän ilmestyi” kertoo, että aloite ilmestymisestä tulee Jeesukselta, kyse ei ole näkijän yksilöllisestä kokemuksesta.

Paavalin maininta, että Jeesus ilmestyi ”yli viidellesadalle veljelle, joista useimmat ovat yhä elossa” ilmaisee, että on mahdollisuus kysyä niiltä, jotka ovat kohdanneet ylösnousseen Kristuksen. Jeesus ilmestyi kaikille apostoleille, myös Paavalille. Maininta Jaakobista on tärkeä, hän ei ollut Jeesuksen opetuslapsi kuten ei ollut myöskään Paavali.

”Olen kuin keskosenä syntynyt” voi olla Paavalin vastustajien käyttämä sanonta Paavalista. Häntä kritisoitiin huonosta esiintymisestä ja puheesta (2. Kor. 10: 10) ja hänen olemisensa apostolina oli myös kiistetty (1. Kor. 9: 1 – 18). ”Olen tehnyt enemmän työtä kuin kukaan heistä” viittaa äsken viitattuun tekstikohtaan, Paavali on ollut ahkera.

Päivän evankeliumi

”Eräs mies tuli kysymään Jeesukselta: ”Opettaja, mitä hyvää minun pitää tehdä, jotta saisin iankaikkisen elämän?” Jeesus vastasi hänelle: ”Miksi sinä minulta hyvästä kyselet? On vain yksi, joka on hyvä. Jos haluat päästä sisälle elämään, noudata käskyjä.” ”Mitä käskyjä?” mies kysyi. ”Näitä”, vastasi Jeesus, ”älä tapa, älä tee aviorikosta, älä varasta, älä todista valheellisesti, kunnioita isääsi ja äitiäsi, ja rakasta lähimmäistäsi niin kuin itseäsi.” ”Kaikkia niitä olen noudattanut”, sanoi nuorukainen, ”mitä vielä puuttuu?” Jeesus sanoi hänelle: ”Jos tahdot olla täydellinen, niin mene ja myy kaikki, mitä sinulla on, ja anna rahat köyhille. Silloin sinulla on aarre taivaissa. Tule sitten ja seuraa minua.” Mutta kun nuorukainen kuuli nämä sanat, hän lähti surullisena pois, sillä hänellä oli paljon omaisuutta. Silloin Jeesus sanoi opetuslapsilleen: ”Totisesti: rikkaan on vaikea päästä taivasten valtakuntaan. Minä sanon teille: helpompi on kamelin mennä neulansilmästä kuin rikkaan päästä Jumalan valtakuntaan.” Kun opetuslapset kuulivat tämän, he olivat ihmeissään ja kysyivät: ”Kuka sitten voi pelastua?” Jeesus katsoi heihin ja sanoi: ”Ihmiselle se on mahdotonta, mutta Jumalalle on kaikki mahdollista.” (Matt. 19: 16 – 26)

Sama kertomus löytyy Markukselta (Mark. 10: 17 – 27) ja Luukkaalta (Luuk. 18: 18 – 27). Matteus on kirjoittanut tekstimme alun hieman toisenlaiseksi kuin se on Markuksella. Markuksen kysyjä kutsuu Jeesusta hyväksi opettajaksi ja Jeesus näyttää kieltävän olevansa hyvä. Tämä on aikaansaanut ajatuksia, että Jeesus olisi tässä kieltänyt jumaluutensa. Siitä ei kuitenkaan ole kyse. Matteus kiertää

tämän mahdollisen ongelman pysyen kuitenkin muuten uskollisena Markuksen tekstille. Sana ”hyvä” on säilytetty, mutta liitetty hyvän tekemiseen. Iankaikkinen elämä tarkoittaa elämää taivasten valtakunnassa. Tämän jakeen kääntäminen on eri käännöksissä toteutettu eri tavoin. Tieteellinen teksti esittää Matteuksen evankeliumin tässä kohdassa tekstiksi vain ”opettaja”. Monissa eri käännöksissä teksti on kuitenkin käännetty ”hyvä opettaja”. Myös suomenkielessä löytyy molempia käytäntöjä, samoin muissakin maissa, missä on käytössä useita käännöksiä.

Varhaisessa kirkossa tekstiä luettiin muodossa ”hyvä opettaja”. Kirkko ymmärtää, että opettaja on ihminen ja jokainen ihminen on tehnyt syntiä. Vain Jumala on todellisuudessa hyvä täydellisesti. Opettajaa ei pidä verrata Jumalaan.

Käskyt tarkoittavat kymmentä käskyä (2. Moos. 20: 7 – 17, 5. Moos. 5: 7 – 21), Jeesuksen erikseen kertomat käskyt kertovat ihmisen suhteesta muihin ihmisiin, niihin Hän lisäsi rakkauden kaksoiskäskystä loppuosan, joka käskee rakastamaan lähimmäistä niin kuin itseään. Matteus on ainoa evankelista, joka kertoo kysyjän iästä: nuorukainen. Tämä toteaa noudattavansa jo kaikkia näitä käskyjä. Matteus ainoana toteaa nuorukaisen tuntevan itsensä epätäydelliseksi: ”mitä vielä puuttuu?”

”Jos tahdot olla täydellinen” on myös Matteuksen lisäys. Jeesus jo aikaisemmin kehotti ihmisiä oleman täydellisiä (Matt. 5: 48), tämä kehoitus oli julkinen ja osoitettu kaikille. Kehotus selibaattiin osoitettiin valikoidulle joukolle (Matt. 19: 10 – 12). Tässä oleva kehoitus kohdistuu rikkaille. Nämä evankeliumin kohdat ovat johtaneet ajatteluun, että eri ihmisiin kohdistuvat osittain erilaiset vaatimukset. Käskyjen yleinen noudattaminen (niin kymmenen käskyä kuin erityisesti rakkauden kaksoiskäsky) koskee kaikkia ihmisiä, mutta esimerkiksi selibaatti tai omaisuuden myyminen ja sen antaminen köyhille koskee vain niitä, keihin se soveltuu. ”Myy kaikki, mitä sinulla on, ja anna rahat köyhille.”

Kysymys ei ole osasta omaisuutta, vaan koko omaisuus. Tämä opetus on sellaisesta yhteiskunnallisesta järjestelmästä, missä ei toteutunut yhteiskunnallinen huolenpito ihmisistä. Toisaalta Jeesuksen antama ohje perustui siihen, että ihmiset vapaaehtoisesti antoivat omastaan, eivät lain vaatimuksesta. Jeesuksen antama ohje on edelleen olemassa, mutta me voimme miettiä, mitä se merkitsee erilaisissa yhteiskunnissa. Kysymyksessä on lähimmäisen rakastamisesta auttamisen muodossa. Mikä on se muoto, miten me voimme toteuttaa Kristuksen antaman ohjeen?

Nuorukainen tuli surulliseksi, sillä hänellä oli paljon omaisuutta. Hän lähti pois. Me emme tiedä, mitä hänelle tapahtui. Rikkaus ei ole synti, mutta siitä voi tulla synti. Rikkauden pitäminen itsellä johtaa

itserakkauteen. Rikkautta voi myös käyttää toisten ihmisten hyväksi, silloin se ei ole syntiä.

Kameli ja neulansilmä on itämainen tapa opettaa. Siinä on suurin tunnettu eläin ja pienin tunnettu läpimentävä aukko. Se osoittaa, kuinka vaikea tehtävä on, tässä tapauksessa rikkaan päästä Jumalan valtakuntaan.

Opetuslapset ihmettelevät sitä, ”kuka sitten voi pelastua?” Jeesuksen mukaan ”Jumalalle kaikki on mahdollista.” Hedelmätön Saara sai lapsen (1. Moos. 18: 14) ja vanhurskas Job todistaa: ”eikä mikään suunnitelmasi ole mahdoton sinun toteuttaa” (Job 42: 2). Toivo rikkaan pelastumisesta perustuu jumalalliseen aloitteeseen. Rikas pelastuu samalla tavoin kuin muutkin ihmiset.